

Det amerikanska presidentvalet 8 november 2016

Analysrapport PULS #4- 2016

Östsvenska Handelskammaren
Anna Lövheim

Inledning

Östsvenska Handelskammaren är en politiskt obunden näringslivsorganisation, som arbetar för och på uppdrag av det östsvenska näringslivet. I upptagningsområdet Östergötland, Sörmland och Gotland samlar handelskammaren ca 850 medlemsföretag inom business to business – alltifrån det stora tillverkningsföretaget till fåmansbolaget inom tjänstesektorn. Ett av handelskammarens viktigare uppdrag är att bedriva påverkansarbete för att åstadkomma en så attraktiv region som möjligt. En region som lockar såväl besökande och nya invånare som investerare och nyetableringar, en region där det sjuder i det lokala och regionala näringslivet. Här finns vi för att driva på strategiskt viktiga frågor genom dialog med politiker, beslutsfattare och näringslivets olika företrädare, genom utspel och ställningstaganden.

Kort om PULS

En central utgångspunkt, när vi ska ta ställning till eller driva en fråga, är vad våra medlemsföretag upplever som viktigt för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet, eller vad man uppfattar som viktigt ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. För att snabbt komma i kontakt med medlemmarna har vi utvecklat ett enkätverktyg – PULS. Genom en enkät med ett fåtal frågor som besvaras snabbt, har vi möjlighet att "ta pulsen" på medlemmarnas åsikter i ett brett spektrum av frågor. Enkäten genomförs 4 gånger per år och temat bestäms såväl av mer långsiktigt intressanta frågor för näringslivet, som av frågor med stor dagsaktualitet.

Enkäten skickas ut digitalt till alla medlemsföretag, till en kontakt per företag. Svaren är anonyma och hanteras direkt i enkätprogrammet. Dessa redovisas sedan i grafer och diagram, vilket snabbt och lättöverskådligt ger en bild våra medlemmars åsikter.

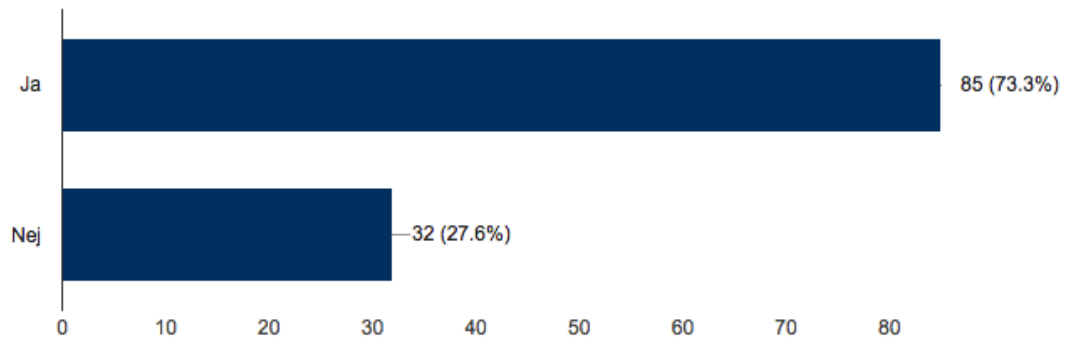
Syftet med enkäten är inte att presentera en statistiskt säkerställd opinion eller liknande. Resultaten ger oss en fingervisning i vilken riktning våra medlemmars åsikter går i olika frågor. Det ger oss inspiration och vägledning när vi ska utforma vårt arbete på handelskammaren, såväl i fråga om påverkansarbetet som när det gäller att ge våra medlemmar en god service.

Genomgång och analys av enkätsvaren

I den aktuella PULS-enkäten ställde vi frågor kring det amerikanska presidentvalet och dess konsekvenser för vårt östsvenska näringsliv. Av de 850 medlemmar vi tillfrågade valde 116 att svara på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på cirka 14 procent. Här följer en kort sammanfattning och analys av deras svar.

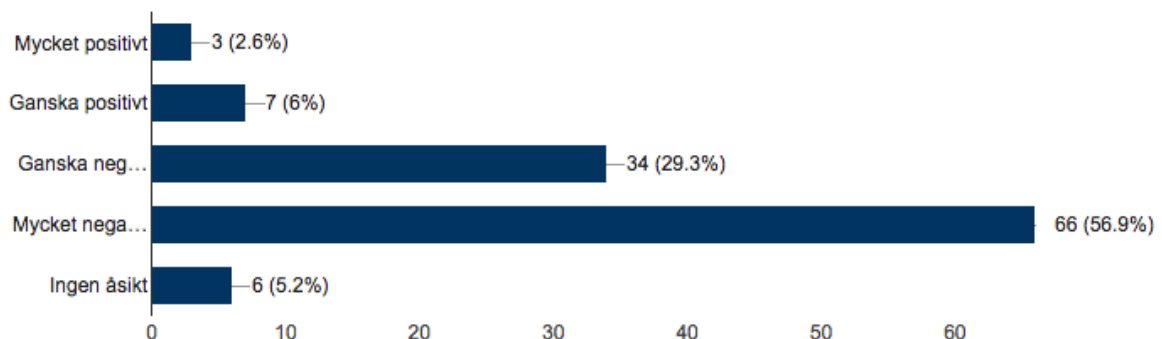
1) Var valresultatet i USA den 8 november – med Donald Trump som segrare – en överraskning för dig?

(116 responses)

En stor majoritet (drygt 73 procent) överraskades av resultatet att Donald Trump segrade i det amerikanska presidentvalet den 8 november 2016.

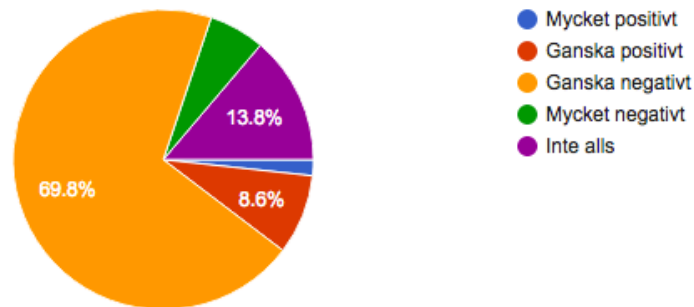
2) Hur reagerade du på valresultatet? (116 responses)

De flesta reagerade negativt (drygt 29 procent) eller mycket negativt (knappt 57 procent) på valutgången. Knappt 9 procent ställde sig positiva eller mycket positiva till resultatet.

3) Hur tror du att Sveriges och EU:s relationer med USA kommer att påverkas av valresultatet?

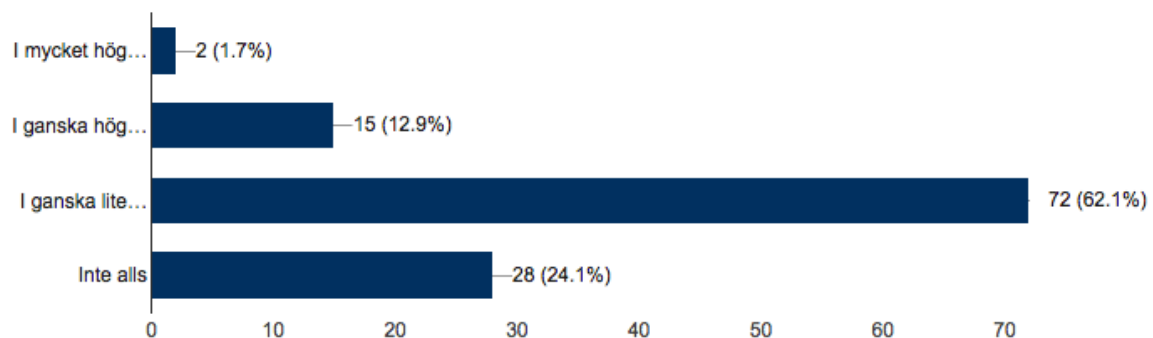
(116 responses)

En stor majoritet, knappt 76 procent (69 respektive 6 procent), av de tillfrågade tror att Sverige och EU:s relationer kommer att påverkas ganska eller mycket negativt av valresultatet. De som tror att relationerna kommer att påverkas positivt eller mycket positivt uppgår till drygt 10 procent.

4) Hur bedömer du att ditt företag kan komma att påverkas av valresultatet?

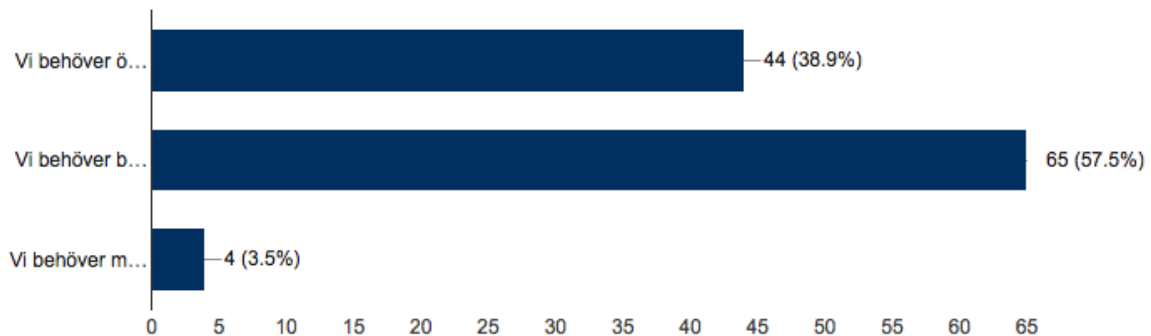
(116 responses)

Företagen bedömer inte att valresultatet kommer att påverka deras verksamheter särskilt mycket – drygt 62 procent tror att det kan påverka i ganska liten grad, medan drygt 24 procent tror att det inte kommer att påverka alls. Drygt 14 procent tror att valresultatet kommer att påverka företaget i ganska eller mycket hög grad.

5) Många bedömare tror att USA under Donald Trumps ledarskap kommer att gå i en mer protektionistisk riktning. Utifrån detta scenario - hur anser du relationerna med USA bör hanteras framöver?

(113 responses)

Företagen är tydliga med att relationerna med USA även framöver behöver värnas – en överväldigande majoritet vill att politiskt, kulturellt och handelsutbyte mellan Sverige/EU och USA ska bibehållas (57,5 procent) eller öka (38,9 procent), medan endast 3,5 procent anser att utbytet bör minska.

Kort analys av resultatet

Det är alltid svårt att dra för långtgående slutsatser av denna typ av enkätundersökning. Den är till sin natur en ögonblicksbild av vad en andel av det östsvenska näringslivet anser i en avgränsad sakfråga. Med en svarsfrekvens på 14 procent vore det förmätet att använda enkäten som en objektiv sanning om vad våra medlemsföretag tycker. Väl medvetna om detta ser vi ändå ett värde i att regelbundet lyssna in medlemmarnas åsikter för att få en fingervisning om hur vi kan förhålla oss till olika frågor. Det är också mot den bakgrunden resultatet ska läsas.

Vad som är tydligt i svaren är att många företag blivit överraskade av valresultatet. I likhet med flera politiska bedömare har företagen vid valet mellan två väldigt olika kandidater – den ene man, företagare och utan politisk bakgrund/erfarenhet; den andra kvinna, jurist och med utpräglad politisk bakgrund/erfarenhet – antagit att den senare skulle röstas fram som president. I de fria svarscommentarerna har flera samtidigt uttryckt att man uppfattar valresultatet som en markering mot den så kallade politiska eliten i USA. Det tyder i sin tur på att man inför valet uppfattat att delar av väljarkåren varit missnöjda med USA:s utveckling.

En majoritet är negativt inställda till valresultatet, samtidigt påpekar flera i de fria kommentarsfälten att detta är resultatet av ett demokratiskt val som ska respekteras.

Det är intressant att notera att endast en liten andel av företagen tror att deras specifika verksamhet kommer att påverkas av valresultatet. Detta trots att en så hög andel svarat att de reagerat negativt på det och förväntat sig negativa politiska konsekvenser. Det kan antingen tolkas som att man inte har någon verksamhet på den amerikanska marknaden, eller att ens verksamhet inte är så känslig inför politiska förändringar.

Det kan även tolkas som att man bedömer att de politiska förändringarna inte kommer att bli särskilt stora i de delar som berör företagets verksamhet i USA. Samtidigt kunde man lätt argumentera för det motsatta, eftersom just företagande, skatter och relationer med omvärlden är några av de frågor där den vinnande kandidatens politiska åsikter skiljer sig väsentligt från motkandidatens och även den tidigare presidents förda politik.

Ifråga om hur valresultatet förväntas påverka relationerna mellan USA och Sverige/EU har en klar majoritet en negativ förväntan. Samtidigt påpekar flera i de fria kommentarsfälten att den negativa effekt som man tror ska uppstå, på sikt kommer att minska. Här anser man också att Sverige/EU kan bidra till att minska effekterna genom att "ha ett öppet sinne" och "visa vad man vill". Det finns alltså en förväntan på att politiken i vår del av världen aktivt ska verka för att förhindra en distansering mellan USA och omvärlden. Det förefaller bottna i en syn att svenska och europeiska politiker har ett gemensamt ansvar med USA för att behålla goda relationer, d.v.s. tankar som handlar om samarbete, samverkan och ömsesidigt närmande snarare än distansering.

Den synen bekräftas också tydligt i frågan om hur relationerna länderna emellan bör hanteras framöver. En överväldigande majoritet tror på lika mycket utbyte eller mer utbyte än tidigare. Det är slående, liksom vid tidigare gjorda undersökningar kring internationella frågor och samverkan, hur tydligt det östsvenska näringslivet propagerar för öppenhet gentemot omvärlden, för samarbete och utbyte och för internationalisering. Och det är kanske den viktigaste slutsatsen av denna enkät.